

Akty przemocy w Demokratycznej Republice Konga

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie aktów przemocy w Demokratycznej Republice Konga

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie EPBiO z dnia 17 listopada 2009 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie tymczasowe i sprawozdanie końcowe (S/2009/253 i S/2009/603) grupy ekspertów ds. Demokratycznej Republiki Konga („grupa ekspertów”) sporządzone na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa 1771 (2007) i rozszerzone na mocy rezolucji 1807 (2008) i 1857 (2008), a także zawarte w nich zalecenia,
 - uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP–UE z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie sytuacji w Demokratycznej Republice Konga, w szczególności we wschodniej części kraju, oraz jej wpływu na sytuację w regionie¹,
 - uwzględniając rezolucję 60/1 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 24 października 2005 r. w sprawie wyników światowego szczytu w 2005 roku, a w szczególności jej ust. 138-140 w sprawie obowiązku ochrony ludności,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie sytuacji w Demokratycznej Republice Konga i gwałtu jako zbrodni wojennej²,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 października 2009 r. w sprawie regionu Wielkich Jezior,
 - uwzględniając oświadczenie Rady z dnia 10 października 2008 r. w sprawie sytuacji na wschodzie DRK,
 - uwzględniając rezolucję 1856 (2008) z dnia 22 grudnia 2008 r. Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie sytuacji Demokratycznej Republiki Konga, w której określono mandat MONUC,
 - uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wojna i niepokoje we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga wywołały falę zabójstw, wysiedleń ludności oraz aktów przemocy seksualnej wobec kobiet, które to akty osiągnęły alarmującą skalę i których dopuszczają się uzbrojone grupy rebeliantów, jak również rządowe siły wojskowe i policyjne,
- B. mając na uwadze, że od 1998 r. w konflikcie dotyczącym DRK życie straciło 5 400 000 osób i że bezpośrednio lub pośrednio w wyniku tego konfliktu nadal umiera miesięcznie aż 45 000 osób³; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniami UNHCR w DRK przebywa około 1 460 000 wewnętrznych przesiedleńców, przy czym w Kiwu Północnym jest to

¹ Dz.U. C 58 z 1.3.2008, s. 40.

² Dz.U. C 41 E z 19.2.2009, s. 83.

³ <http://www.theirc.org/special-reports/congo-forgotten-crisis>

980 000 osób¹,

- C. mając na uwadze, że siły MONUC stacjonują w DRK od 1999 r. w celu ochrony ludności cywilnej, budowania procesu pokojowego w kraju oraz wspierania rządu w ponownym objęciu nadzorem regionów kontrolowanych przez walczące frakcje,
- D. mając na uwadze, że operacja Organizacji Narodów Zjednoczonych w DRK (MONUC) stanowi największą na świecie misję pokojową, o łącznej sile 20 000 żołnierzy, obecną głównie w Kiwu Północnym i Południowym i kosztującą około 1,4 mld USD rocznie, a jej mandat przewiduje wykorzystanie wszystkich środków niezbędnych do powstrzymania prób użycia siły przez obce lub kongijskie grupy zbrojne, które wiązałyby się z zagrożeniem procesu politycznego, oraz do zapewnienia ochrony ludności cywilnej w przypadku bezpośredniego zagrożenia przemocą fizyczną,
- E. mając na uwadze, że nielegalny handel minerałami w DRK pozwala wielu podmiotom nadal kupować minerały z obszarów kontrolowanych przez grupy rebeliantów, tym samym finansując te grupy, oraz mając na uwadze, że jest to jeden z czynników podsycających i zaogniających konflikt,
- F. mając na uwadze, że zarówno wojska DRK, jak i bojownicy przynależący do Demokratycznych Sił na rzecz Wyzwolenia Ruandy (FDLR) są podobno powiązani z sieciami przestępczymi uczestniczącymi w eksploatacji i sprzedaży za broń złota i minerałów na wschodzie DRK,
- G. mając na uwadze, że gwałt stał się narzędziem walki stosowanym przez rebeliantów, członków armii kongijskiej i osoby cywilne,
- H. mając na uwadze, że od stycznia 2009 r. operacje wojskowe, w tym operacja Kimia II, doprowadziły do rozbrojenia 1 243 bojowników FDLR z ich ogólnej liczby szacowanej na 6 000, choć FDLR nie zaprzestaje rekrutacji i utrzymuje rozbudowaną, zaawansowaną sieć, do której należą polityczni i finansowi poplecznicy w regionie i na całym świecie²,
- I. mając na uwadze, że ostatnie działania wojenne zaostrzyły kryzys humanitarny, prowadząc do powszechnych masakr i łamania praw człowieka,
- J. mając na uwadze, że walki między armią kongijską, oddziałami rebeliantów zdymisjonowanego generała Laurenta Nkundy, bojownikami FDLR, a także wojskami ugandyjskiej Armii Oporu Pana (LRA) nadal prowadzą do niedopuszczalnych cierpień ludności cywilnej we wschodnich prowincjach DRK,
- K. mając na uwadze, że armia kongijska nadal nie dysponuje wystarczającymi zasobami ludzkimi, technicznymi ani finansowymi do wykonywania swoich zadań we wschodnich prowincjach DRK, a ponadto w jej szeregach brak dyscypliny, co nadal ogranicza jej rolę w ochronie ludności i ponownym zaprowadzaniu pokoju,
- L. mając na uwadze, że Organizacja Narodów Zjednoczonych zawiesiła ostatnio pomoc logistyczną i wsparcie operacyjne dla niektórych jednostek kongijskiej armii w związku z zarzutami, że w okresie od maja do września 2009 r. w regionie Kiwu Północnego wojska

¹ <http://www.unhcr.org/cgi-bin/teXis/vtx/page?page=49e45c366>

² <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=2829#C1>

te zabiły kilkudziesięciu cywilów, w tym kobiety i dzieci,

- M. mając na uwadze, że szereg organizacji humanitarnych zostało zmuszonych do zawieszenia działalności, a osoby udzielające pomocy w Kivu Północnym nie są w stanie dotrzeć do 70, lub więcej, procent ludności potrzebującej pomocy,
1. w najdobitniejszych słowach wyraża ubolewanie z powodu rzezi, zbrodni przeciwko ludzkości, rekrutacji dzieci-żołnierzy oraz aktów przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt, które nadal mają miejsce; wzywa wszystkie podmioty do zintensyfikowania walki z bezkarnością;
 2. wzywa do natychmiastowego zaprzestania przemocy i naruszania praw człowieka w DRK; podkreśla konieczność dalszych starań na rzecz zakończenia działalności zagranicznych grup zbrojnych we wschodniej części DRK, a zwłaszcza FDLR i LRA; wzywa wszystkie te grupy do natychmiastowego złożenia broni i zaprzestania ataków wymierzonych przeciwko ludności cywilnej oraz apeluje do wszystkich stron porozumień z dnia 23 marca 2009 r. o przestrzeganie zawieszenia broni i realizację ich zobowiązań skutecznie i w dobrej wierze;
 3. w dalszym ciągu wyraża poważne zaniepokojenie w związku z pogarszającą się sytuacją humanitarną we wschodniej części DRK w następstwie aktów okrucieństwa wobec lokalnej ludności, co zostało podkreślone w dwu najnowszych sprawozdaniach Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka; wyraża w szczególności zaniepokojenie niedawnymi doniesieniami o umyślnych zabójstwach co najmniej 270 cywilów dokonanych przez kongijskich żołnierzy w miastach Nyabiondo i Pinga w Kivu Północnym oraz o ostatnich walkach, które zmusiły 21 800 osób do opuszczenia domów w Dongo i okolicach, na zachodzie kraju; powtarza, że konieczna jest szybka reakcja, aby zapobiec nowej katastrofie humanitarnej;
 4. zwraca uwagę na istotną rolę sił MONUC i na fakt, że ich mandat i zasady zaangażowania muszą być stosowane ze zdecydowaniem i muszą mieć stały charakter w celu skutecznego zagwarantowania bezpieczeństwa ludności, unikając przy tym wspierania w jakikolwiek sposób oddziałów kongijskich, które nie przestrzegają praw człowieka;
 5. uznaje, że obecność MONUC pozostaje niezbędna i wzywa do podjęcia wszelkich starań celem umożliwienia tym siłom pełnej realizacji ich mandatu, aby chronić zagrożoną ludność; w związku z tym wzywa Radę do odegrania wiodącej roli w zapewnianiu wsparcia Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych dla zdolności operacyjnych MONUC przez lepsze zdefiniowanie ich priorytetów, których liczba wynosi obecnie 41;
 6. z zadowoleniem przyjmuje zatrzymanie przez władze Niemiec Ignace'a Murwanashyaki, przywódcy Demokratycznych Sił na rzecz Wyzwolenia Ruandy (FDLR), oraz jego zastępcy, Stratona Musoniego, co stanowi ważny krok w kierunku rozwiązania problemu bezkarności;
 7. podkreśla, że modernizacja i reforma systemu sądownictwa (obejmująca wymiar zapobiegania i ochrony oraz zwalczania bezkarności w odniesieniu do przemocy seksualnej), jak również pomoc ofiarom i ich ponowna integracja powinny być centralnym elementem programów pomocowych, które będą objęte finansowaniem; w związku z tym wzywa do zgłaszania do Międzynarodowego Trybunału Karnego przypadków masowych gwałtów na wschodzie DRK;

8. podkreśla potrzebę doprowadzenia przed sąd sprawców nadużyć praw człowieka, rekrutujących się z kongijskich sił zbrojnych, kładąc nacisk na kluczową rolę MONUC w tych działaniach; z zadowoleniem przyjmuje zatem promowaną przez prezydenta Josepha Kabilę politykę zerowej tolerancji wobec przemocy seksualnej i wykroczeń w siłach zbrojnych oraz zachęca rząd DRK do niezwłocznego wdrożenia przy wsparciu MONUC nowej strategii przeciwko przemocy o podłożu seksualnym;
9. podkreśla znaczenie głównych zadań misji EUSEC DR Konga polegających na oferowaniu doradztwa i pomocy w reformowaniu sił obronnych w celu zrealizowania kongijskiego skorygowanego planu reform kongijskich sił zbrojnych (FARDC); wzywa zatem władze Konga do kontynuowania procesu reform, zachęca do stworzenia mechanizmu koordynacji w zakresie prowadzonej przez Kongo reformy obronności, przy odpowiednim wsparciu ze strony EUSEC oraz zachęca do bezzwłocznego przystąpienia do budowy koszar i obozów wojskowych;
10. zaleca, aby rząd Demokratycznej Republiki Konga promował bezpieczeństwo zapasów, odpowiedzialność za broń i amunicję oraz zarządzanie nimi jako zdecydowany priorytet i aby wdrożył narodowy program znakowania broni zgodnie z normami ustalonymi w protokole z Nairobi i przez Regionalne Centrum ds. Broni Strzeleckiej;
11. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w regionie dzięki poprawie dwustronnych stosunków dyplomatycznych pomiędzy DRK a Ruandą; wzywa DRK oraz Ruandę do pełnego wdrożenia porozumień pokojowych z Nairobi i Gomy, jak również porozumienia z Ihusi z dnia 23 marca 2009 r.;
12. zachęca wszystkie rządy regionu Wielkich Jezior oraz społeczność międzynarodową do kontynuowania dialogu mającego na celu koordynację wysiłków zmierzających do zakończenia aktów przemocy we wschodnich częściach DRK, zwracając szczególną uwagę na pojednanie, bezpieczeństwo ludności, większą odpowiedzialność sądową oraz powrót i integrację uchodźców i wewnętrznych przesiedleńców;
13. ubolewa nad nasilającymi się aktami przemocy wobec pracowników organizacji humanitarnych, co pociąga za sobą poważne skutki dla sytuacji humanitarnej na tym obszarze; wzywa władze, by wszczęły gruntowne dochodzenia w każdej z poszczególnych spraw i apeluje o natychmiastowe wzmocnienie ochrony;
14. podkreśla potrzebę stałego i zwiększonego finansowania pomocy humanitarnej we wschodniej części DRK, biorąc pod uwagę rosnącą liczbę wewnętrznych przesiedleńców oraz pogarszające się warunki; z myślą o tym popiera wezwanie skierowane w dniu 30 listopada 2009 r. przez ONZ, a także przez 380 organizacji pomocowych i organizacji pozarządowych do zebrania 7,1 mld USD na działania humanitarne w 2010 r.; zwraca się do wszystkich państw członkowskich o uczciwy wkład z ich strony;
15. wyraża ciągle zaniepokojenie w związku z prowadzonym przez grupy rebeliantów nielegalnym handlem minerałami i innymi zasobami naturalnymi we wschodniej części DRK; wzywa Radę i Komisję, by w rozmowach z rządami DRK i państw sąsiadujących nalegały na wdrożenie skutecznych systemów ustalania i dowodzenia pochodzenia zasobów naturalnych oraz apeluje o zintensyfikowanie walki z korupcją;
16. wzywa do wznowienia dialogu, który legł u podstaw programu Amani na rzecz bezpieczeństwa, przywrócenia pokoju, stabilizacji i odbudowy Północnego i Południowego

Kiwu;

17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, instytucjom Unii Afrykańskiej, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, podsekretarzowi generalnemu do spraw humanitarnych i koordynatorowi pomocy w sytuacjach kryzysowych, Radzie Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, Komisji Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz rządów i parlamentom państw regionu Wielkich Jezior Afrykańskich.